Kolozsvár 1903. V. évfolyam 69 szám Szerda, Március 11.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 kor. (12 frt)
Félévre ..... 12 „ (6 „)
Negyedévre ..... 6 „ (3 „)
Egy hóra ..... 2 „ (1 „)
Egyes szám ..... 8 fillér (4 kr.)
Vidékre ..... 10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap korán reggel.
Ünnep és vasárnap után is.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL
Egyetem-utcza 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:
Négyszög centiméterenként 8 fillér.
Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek
Nyilttér soronként 40 fillér.

„48-as kör"

Kolozsvár, március 11.

A kolozsvári függetlenségi és 48-as Kossuth-párt megalakitása után valóban alig lehet más feladatunk, mint társadalmi uton is egyesiteni Kolozsvár város függetlenségi érzelmü polgárságát.

Ezt célozza az alakitandó „*48-as kör*." Nem kaszinót akarunk teremteni, de egy olyan kört, amelyben egyesülnek mindazok. kik egy politikai hiten vannak és társadalmilag is összeforrva, egymást ismerve, egymást megbecsülve, egymást támogatva vivhatjuk meg a reánk váró nagy küzdelmeket.

A függetlenségi és 48-as Kossuth-párt immár teljesen szervezve van és ha a szükség ugy kivánja részt vesz az országot érdeklő nagy politikai kérdésekben is.

Talán még emlékezhetünk arra, hogy maga az országos párt nagynevü vezére: *Kossuth Ferenc* tartotta a mult évben pártunkat a keresztviz alá és a párt legjelesebb képviselői vettek részt annak megalakulásán. De ezzel nem merülhetett ki a mi tevékenységünk. Ha győzni akarunk, ha azt óhajtjuk, hogy küzdelmeinknek sikere legyen, akkor még fokozottabb mértékben kötelességünk munkálkodni. mert ezt követeli tőlünk politikai hitvallásunk, erre kötelez bennünket a haza érdeke. Ezért van szükségünk a „*48-as kör*" megalakitására,

Alább közöljük a kolozsvári függetlenségi és 48-as Kossuth-párt erre vonatkozó felhivását.

Jöjjön velünk, ki velünk érez.
Sorakozzék a kibontott zászló alá, kinek lelkében megfogant a haza függetlenségének szent eszméje.

Álljon mellénk mindenki, kinek szivében a haza, — *hazát* jelent, melyen és melyben „*élnünk vagy halnunk kell.*"

Mi azt akarjuk, hogy élhessünk a hazáért; azt óhajtjuk, hogy a független Magyarország fogalma ne csak üres frázis legyen, hanem mind nyájunkat üdvözitő valóság.

Ha összetartunk, ha együtt leszünk mind, mind, kik szabadnak akarjuk látni e nemzetet, akkor a mi zászlónkat fogja lengetni a bércekből előtörő fuvallat; akkor a nemzeti szinü trikolorra reá süt a mi napunk fénylő sugara: mert akkor miénk lesz a győzelem és nem azoké, kik Bécs felől várják az életüket, az üdvösségüket: mindent, de mindent, — mi az életben őket boldogitja és e nemzet multját, jelenét és jövőjét eltiprással fenyegeti.

Az alakitandó „48-as kör" tagjaiul szeretettel hivjuk meg és fogadjuk be mindazokat, kik a hazáért való szent küzdelmünkben résztvenni és bennünket támogatni óhajtanak.

A taggyüjtés céljaira a párt a százasbizottság tagjaihoz a következő felhivást bocsájtotta ki:

Tisztelt Polgártárs!

Kolozsvár független polgársága elhatározta, hogy Kolozsvárt „48-as kör"-t alakit, melyben a 48-as eszmék hivei otthont találjanak s a hol az eszmék kicserélésével a haza, a polgárság és városunk érdekeit megbeszélve, azokat előbbrevihessék.

E célból nyert megbizatásunkhoz képest mellékelve kibocsájtjuk aláirási felhivásunkat a hazafias bizalommal kérjük fel arra, mint pártunk 100-as bizottságának tagját, hogy a környek minél több tagot szerezni s az aláirási iven azok neveit aláiratva, azt mielőbb hozzánk visszajuttatni sziveskedjék.

Hangsulyozni kivánjuk azt, hogy a 48-as kör tagsága még nem vonja maga után a párttagságot is, de viszont a párt tagjai sincsenek kötelezve arra, hogy a kör tagjai legyenek. A kettő egymástól független s csak az eszmék rokonsága füzi össze őket.

A tagsági dijakat a legkisebb összegben tervezzük megállapitani s épen azért sok tag belépése szükséges ahhoz, hogy körünk megalakulhasson.

Szives támogatását a hazafias cél érdekében kérjük.

A kolozsvári függetlenségi és 48-as Kossuth-párt 1903. március 3-án tartott üléséből.

Hazafias üdvözlettel:

Dr. Papp József, titkár. *Dr. Kecskeméthy István*, elnök.

—

Kivonat az alapszabály-tervezetből:

IV. §. A kör tagjai.

A kör tagja lehet minden husz évet betöltött, kifogástalan jellemü magyar állampolgár, ki a magyar állam függetlenségi eszméjének hive.

A tagok: a) tiszteletbeli; b) alapitó; c) rendes; d) külső és e) pártoló tagok lehetnek.

a) Tiszteletbeli tagokká a tagsági feltételekkel különben is biró oly férfiak választhatók, kik a kör, vagy a függetlenségi érdekek előmozditása és terjesztése körül maradandó érdemeket szereztek.

Ily tagokat a választmány ajánlatára a közgyülés közfelkiáltással választ.

A tiszteletbeli tag a rendes tag minden jogaiban részesül s tagja a választmánynak.

b) Alapitó tag, a ki egyszersmindenkorra 50 koronát fizet.

c) Rendes tag mindazon Kolozsvár városi illetőségü honpolgár, a ki politikai jogok gyakorlatára a törvény által képesitve van és öt évi kötelezettséggel 4 korona évi tagsági dij mellett lép be.

d) Külső vagyis vidéki tag lehet az országnak Kolozsvár varosában illetőséggel nem biró bármely honpolgára, ki öt évi kötelezettséggel 2 korona évi tagsági dij mellett lép be.

e) Pártoló tag lehet mindazon Kolozsvár városi illetőségü magyar honpolgár, ki a politikai jogok gyakorlatával a törvény értelmében ez idő szerint képesitve nincs és 1 évi kötelezettséggel 2 korona évi dijfizetés mellett lép be.

V. §. Felvétel:

A belépő szándékát akár személyesen, akár egy tag által a kör elnökségénél jelenti be.

Mindennemü tagdijak negyedévenként előre fizetendők

A tag belépési szándéka a legközelebbi választmányi gyülésen bejelentendő és ha felvétele ellen kifogást senki sem tesz, az véglegessé válik s az uj tag a törzskönyvbe beiratik.

Ellenvetés esetén a választmányi határozat végleges döntés végett a közgyülés elé terjesztetik.

VI. §. A tagok jogai:

A kör összes tagjai a kör helyiségeit látogathatják, oda vendéget hozhatnak.

A 4. §. a), b), c) pontjaiban irtak ezen felül, iditványozási, közgyülésen szólási és szavazati és a tisztviselői állásokra választói és választhatási joggal birnak.

= **A készfizetések megkezdése** dolgában még mindig a konferálásnál tartanak. *Lukács* pénzügyminiszter visszatért ugyan Bécsből, a hol két napig folyt megint a tárgyalás, de a tudósitás szerint ujra visszavárják oda. Nincsen mit csodálkoznunk rajta, hiszen megszoktuk már ezeket az ide-odautazgatásokat, a melyekről a félhivatalos tudósitók öles közleményei se mondanak egyebet külsőségeknél. Most is csak arról szól a hir, hogy kik vettek részt, de hogy mi erndményre jutottak s mikor kerül már elénk a készfizetések fölvételéről szóló javaslat, arról mélyen hallgatnak. Tehát: résztvettek a tanácskozáson a két pénzügyminiszteren kivül: *Gruber* osztályfőnök, *Spitzmüller* és *Popovics* miniszteri tanácsosok, *Bilinski* bankkormányzó és *Pranger* vezértitkár s a két miniszter egyedül sokáig tárgyalt. Mindez nagyon szép. De terminust kérünk már végre-valahára, terminust!

—

= **A románok aktivitása.** A hazai románok két pártja, a tulzók és a mérsékeltek közt régóta folyik a harc az aktivitás kimondása körül. Ugy látszik, hogy most a tulzók is elérkezettnek látják az időt arra, hogy az aktivitás terére lépjenek. Egyik vezérük, *Vlad* Aurél dr. a szászvárosi *Libertateá*-ban szózatot tesz közzé, melyet „Magyarország és Erdély összes románjaihoz intéz. A szózat a többi közt ezeket mondja:

Rázzuk le már egyszer magunkról a tétlenséget, egyesüljünk mindnyájan és mondjuk meg a magyaroknak, hogy életben vagyunk és hogy van akaratunk és erőnk, hogy küzdjünk jogos aspirációinkért és jogainkért. Egy nép halála a passzivitás, mig éltető eleme az aktivitás; gyávaság, hogy harmadfél millió román elfelejtse dicsőséges származását. Ne hagyjuk magunkat elmagyarositani, hanem fejtsünk ki férfias küzdelmet, tudatában erőnknek és erkölcsi fensőbbségünknek.

E fölhivásnak azonban alig lesz több sikere, mint az eddigi kisérleteknek, mert Vlad és társai a nagyszebeni programm megvalósitását követelik, holott a mérsékelt és hazafias elemek a magyar állam egysége ellen irányuló minden törekvést visszautasitanak.

A villamos-pályázat eredménye.

Kolozsvár, márc. 10.

Tudvalevőleg ma, azaz március 10-én d. e. 10 órakor járt le a kolozsvári villamos-erő szotgáltatása iránt kiirt pályázat határideje. A pályázat, amely ezuttal másodizben iratott ki, — mert az első alkalommal a tanács által javasolt absurd pályázati feltételekre nem akadt egyetlen vállalkozó sem, a mint ezt mi annak idején *előre megjósóltuk* volt, — eredményesebb volt amaz első izben szerencsétlen alternativákkal kombinálva hirdetett pályázatnál, különösen a beérkezett *pályázatok számarányát* tekintve; amennyiben összesen *hét* ajánlat, sőt, a mennyiben a Ganz és tsa cég tulajdonkép alternativ ajánlatot tett, a melyek külön ajánlatok számába is vehetők: ezt is számitva, *kilenc* ajánlat érkezett be a zárhatáridőig Fekete-Nagy tanácsos irodájába. Ezeket délben 12 órakor a tanács üléstermében felbontották s azokból már első tekintetre is látszik, hogy a t. tanács még talán legszerencsésebben azt csinálja, mikor abszolute *semmit sem csinál.* Mert lám, mikor nagybölcsen kieszelte az első pályázat 4-es alternativáját: nem is hederitett arra egy árva lélek sem. De mihelyest *semmit sem csinált*, hanem a t. vállalkozókra bizta, hogy csináljanak ők egy pályázatot „ad libitum": — egészen szolid, mondhatni európai hirü cégek álltak sorompóba és komolyan utána láttak annak a nem megvetendő feladatnak, hogy Kolozsvár város kedvező terrénumán a villamos erőszolgáltatás mindenesetre hálásnak igérkező vállalatát létesithessék.

A pályázat a szó szoros értelmében érdekes eredménye nem kevésbbé érdekes variációkat és kombinációkat vetett felszinre. Egyet azonban már is konstatálhatunk. És pedig azt, hogy habár egyik helybeli laptársunk a 12 óra után felbontott pályázatokat már délután 2 órakor, vagyis lapzártakor, nem csak töviről hegyére áttanulmányozta, nb. a beérkezett 7 ajánlat közzül a Ganz gyáré saját ismertetése szerint egyedül *70 oldalra* terjed!) — de *e két óra* alatt azok felöl már döntő véleményét is megalkotta, apodiktice kijelentvén, hogy a 7 ajánlat közül egyedül a Ganz és társa cég ajánlata tekinthető a városra nézve legkedvezőbbnek: — ennek dacára a hozzáértők előtt azonnal felmerült az az aggodalom, hogy az egymástól teljes mértékben elütő alapokon felépitett és igy semmi azonos összehasonlitási alapon nem álló pályázatok közt a *lehető legnehezebbnek igérkezik a döntés* s annak megállapitása, hogy már most a városra nézve csakugyan melyik leend a legkedvezőbb.

Ez pedig baj. Nem azért baj, mert az ekként korlátlan tágas pályázati látkör tág teret nyitott a fantáziának s a talán a helyi viszonyokkal és körülményekkel nem eléggé számoló pályázókat itt-ott jövő század regényébe illő kombinációba ragadhatta s nincs kizárva, hogy az általuk nyitott fantasztikus perspektiva a város közönségére is olyféle hatással lehet, a mi a realis itélkezést befolyásolhatja. De a fő baj abban rejlik, hogy a város közönségét bizonytalanságba hozza, az egyes ajánlatok szerint eltagolt véleményalkotásra s igy annyi pártra osztván, esetleg a hány ajánlat van: végnélküli vitákra adhat alkalmat s igy a döntés usque ad aeternum meg lesz nehezitve.

Már pedig sem az nem ajánlatos, hogy a külömben is alaposan elposványositott kérdés még jobban beletolassék a huzavona ingoványaiba, sem az nem óhajtatos, hogy éppen a bő választék miatt ne tudjunk választani s ezzel folyton csak a gázgyár szekerét toltuk; amely annál jobban örül, minél tovább veszekszünk s a kérdés gyökeres megoldása helyett engedjük őt tovább is csöndesen és mosolyogva — szedni a monopólium tejfölét.

Ebből a szempontból elleneztük mi kezdettől fogva a minden korlátnélküli pályázatok kiirását s vajha ebbeli aggodalmaink ne teljesülnének. Mi a magunk részéről, mint tettük eddig is, a legéberebb figyelemmel kisérjük a fejleményeket s mindig azon leszünk, hogy a kérdés *mi hamarább* s minél előnyösebben és praktikusabban oldassék meg.

Egyelőre itt ismételjük egész röviden az egyes pályázatokat, fenntartván magunknak, hogy azokra közelebb bővebben visszatérünk.

I. *Az ujpesti egyesült vill. rtság* a közvilágitási berendezést és hálózatot 519,866 koronáért hajlandó a csatolt tervezet szerint kiépiteni.

II. *Siemens és Halske* 876,000 koronáért létesitené ugyanezt; de ajánlata mellé sem terveket, sem részletes költségvetést nem csatol.

III. *Hazai villamos rtság* részletes ajánlatot akkor igér, ha tudja mekkora telepre lesz a városnak szüksége.

TÁRCA.

Elnyilott már...

Elnyílott már, elvirágzott
Az utolsó rózsaszál....
Az az egy-két kis levél még,
Nem tudom, hogy mire vár.
Ha már egyszer el kell veszni.
Miért lassan, csendesen.
Mért nem inkább sebes szárnyon,
Ne is tudja senkisem!
Szunnyadoz már, kialszik már,
Mulik már a szerelem?
Mért nem tudunk válni rögtön,
Búcsú nélkül, kedvesem,
Tünt szerelmem, kedvesem!

Elhalványult, el is sárgult
A rózsafa virága....
Széjjeloszlott, szertefoszlott
Édes álmunk világa.
Álmainkkal tovaszálltak
A mosolygó csillagok.
A menybolt már olyan szépen
Soha többé nem ragyog.
A lelkünkből vidám nóta
Istenem de rég fakadt!
Könyeken át látjuk már csak
A tovatünt múltakai,
A tovatünt múltakat....

Váradi Bartha Gyula.

A Leányhegy legendája.

Irta: **Pitrolf János.**

Ott, hol a Sebes-Kőrös a patakok vizétől megduzzadva, mint folyó tör elő a hegyek közül és méltóságteljesen hömpölyögve éri el a Kis-Sebes határán levő Leányhegyet, van egy kis falucska Sebesvár, melynek védvára jussán szerep jutott a magyar históriában is.

A vár építési idejéről nem tudni semmi bizonyosat, de 1330-ik évben már fenn állott, mikor is Elefánti Dezső volt várnagya. 1462-ben pedig szent-annai Török István. Báthori Zsigmond 1598-ban már mint tekintélyes erdőt emliti irásaiban 1613-ban a Bethlen Gábor elől menekülő Báthori Gábort Erdély rendei idáig kisérték.

1660 ik évben a II. Rákóczy György a monostori fensikon kapott sebével Nagyváradra mentében első éjjelre ideérkezett.

1687-ben Rácz Mihály hadnagy 11 főből álló katonaságával őrizte a várat, a mely a vámok beszedésével és őrizetével volt megbizva. Ez időtől nagyobb szerepet nem játszik, csak annyit tudunk róla, hogy 1703. október havában még fennállott. Hogy mikor lett rommá, arra semmi közelebbi adatunk nincsen.

Egyik bástyája a Bánffy-család jóvoltából, — kinek különben a vár birtokához is tartozik, — piros bádog fedelet kapot, hogy a végenyészettől megmentsék.

A turisták nagy előszeretettel keresik fel e remek szép fekvésü helyet, honnan gyönyörü kilátás nyilik egész Kalotaszeg vidékére,

Történetünk kezdetén ugy 1660. körül Sebesvár község lakósait jómódu oláh parasztok képezték s különösen a fuvarozásokból nagy jövedelmük volt. A biró, a pópa és a tanitó képezték az ugynevezett intelligenciát, Pável, a biró volt a legmódosabb közöttük, kinek 5—6 száz hold földjén kivül két remek szépségü szőke leánya öregbitette tiszletét a fiatal emberek előtt.

A várőrség vasárnaponként lerándult a faluba, hol a korcsma előtt egy pár szál füstös képü cigány gyerek huzta a talp alá valót. Bár az oláh fiuk nem szivesen látták a magyar fiukat, mert a fáták szivesebben táncoltak a délceg magyar fiukkal, mint a bocskoros ficsurokkal, de azért jónak látták nem kötni bele a magyarokba, nehogy aztán ők huzzák a rövidebbet, ha kenyértörésre kerül a sor.

Volt a várbeliek között egy kis bajuszu barna gyerek, kit a többiek „barátnak" csufoltak, mert mulatságaiktól mindig távol tartotta magát, s ha szerét tehette, mindig az erdőben kószált, egy kis könyvet szorongatva hóna alatt.

A biróék ott laktak a hegy lábánál, az erdő szélén vezető gyalogösvényről épen be lehetett látni udvarukra. Hősünk előszeretettel kereste fel e helyet, melynek amugy is üde levegőjét a folyó locsogása tette kellemesebbé és ott olvasgatta Pázmány „Igazságra vezető Kalauzát."

Most, ugy látszik, figyelmét egészen más dolog kötötte le, mert alig hogy megkondult a déli harangszó, a biró két leánya szokott sétájukat megteendő, siettek a templom mellett fel a vizimalomig. A leányok észrevették a fiut és megálltak a parton. Közben eszébe jut egyiknek, milyen jó volna a tutajokon ugrándozni és bátoritotta nővérét is, hogy csak bátran lépjen a talpakra. Előző napon felhőszakadás volt s a tutajok összekötő részeit az ide-oda himbálás meglazitván, mind a két leány velőtrázó sikoltással a vizbe esett. A fiu egy pillanat alatt a folyónál termett s habozás nélkül a vizbe vetette magát. Az átlátszó tiszta vizben könnyen fel is találta egyiket s karjaiban az elalélt leánynyal kiuszott a partra. Alig tette le a leányt, megint a vizbeugrott, hogy a másikat is megkeresse, de csak hosszabb keresés után birt reáakadni, mert a sebesfolyásu viz magával ragadta s a zsilip gerendái közé szoritotta. Nagy fáradtsággal végre sikerült kiszabaditani a leányt, de már akkor halott volt.

A másik leánynak egy kis ijedségen kivül nagyobb baja nem esett.

A pakulár, kl a közelben legeltette e nyáját, lélekszakadva rohant a biróékhoz megvinni a hirt. Mikor a biró megérkezett, már egy csomó paraszt állott a parton. A biróné jajveszékelve tördelte kezeit s kérte a körülálló asszonyokat, hogy segitsenek a leányán. A parasztasszonyok ecetes ruhával dörzsölték a leányt, de hiába volt minden fáradozásuk, hogy életrekeltsék.

A szerencsétlenség óta a birót mintha kicserélték volna. Magába zárkózott természetü lett, a birónét pedig ágyba döntötték a kiállott izgalmak s egy pár hétre rá leánya után ment. A leányt is nagyon lesujtotta nővére halála s az anyja temetése óta pedig csak olyan volt, mint egy árnyék. Nem mozdult ki szobájából s igy nem volt alkalom megmentőjének vele találkoznia.

Egy napon nagy lódübörgés, trombita harsogás veri fel a falu csendjét. II. Rákóczy György, Erdély fejedelme érkezett kiséretével, megsebesülvén a kolozsmonostori fensikon a török elleni ütközetben. Nagyvárad felé menekült s utba ejtette Sebesvárat, hogy éjszakára megpihenjen s a törökök esetleges üldözésének ne legyen kitéve,

A török közeledtének hirére a lakosság a várba menekült s igy alkalma nyilott hősünknek is kedvesével találkozni rövid idő alatt, mig együtt voltak, a barátság még szorosabbra füződött köztük.

A török jobbnak látta más felé vonulni s igy a vár lakói minden veszedelemtől menten maradtak.

Mielőtt a fejedelem elindult volna, kémcsapatot küldött Bánffy-Hunyad felé, melynek vezetésével hősünket bizta meg s küldetésének kitünően megfelelvén, őt jutalmul hadnagyi rangra emelte és 500 pengő forinttal jutalmazta bátorságát. A fejedelem eltávoztával minden a régi maradt. A békés polgári élet ismét kezdetét vette. A hegyormokon ismét kigyultak esténként a pásztortüzek s a pakulárok mélabus tilinkója lehallatszott a faluba, hol a leányok szivében visszhangra találtak a bus akkordok. A biróék házánál nem akar a vigság tanyát ütni. A legény mindennapos lett a biróéknál, bár a biró nem szivesen vette, hogy leányának magyar fiu udvarol, de mégsem akart hálátlan lenni a leánya megmentője iránt s igy nem tiltotta meg a látogatást. Azt azonban kijelentette a leányának, hogy arra ne is számitson, hogy egy magyarhoz menjen nőül.

Már ősz felé járt az idő mikor egy vasárnap délután megint nagy csoport paraszt ült a biróék háza előtt és élénken tárgyalták a török háboru eseményeit. A fiatalabb rész pedig a biró leányáról beszélgetett s egyik a biró felé fordulva megfölteszi a kérdést, hogy: Domnule, mikor adja már a leányát a hadnagyhoz? Az öreg arcára egyszerre ördögi mosoly ül s azt feleli, hogy majd, ha kiérdemli. De hiszen mivel érdemelné ki jobban, nem elég, hogy az életét meg mentette, válaszolá a paraszt. Az öreg e hegy felé fordulva mondja: majd ha felviszi a leányomat a hegy tetejére az ölében akkor nem bánom ám legyen az övé. Erre a kijelentésre a parasztság kivánesian fordult a leány mellett ülő hadnagy felé és várták mit fog ez szólani. Ez pedig válasz helyett ölébe kapja a leányt

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală – BCU Cluj-Napoca

IV. *Berek* chemnitzi cég árjegyzéket küld villamos felszerelésekről.

V. *Ganz és tsa* alternativ ajánlatokat tett. Egyik szerint a város, másik szerint a vállalat tulajdona lenne az épitendő telep. Az első esetben 50 éven át 55.200 korona annuitás, a második esetben 23,000 korona annuitást kér a várostól az 1 millió, 700 koronába kerülő vállalat tőkéjének törlesztéséül és a 100,000 koronát meghaladó brutto jövedelem 5o/o-át a városnak juttatja. Miuden esetben azonban *kizárólagossági jogot,* vagyis monopólium engedélyezését köti ki. Kombinatióba veszi a Hideg-Szamos vizerejének felhasználását és villanyos vasuti közlekedés létesitését. A világitásnál 16, 8 (?) és 4 (??) gyertyafényü izzó lámpák alkalmazására tesz ajánlatot.

VI. *A Schukkert* cég felajánlja a város számára épitendő telep céljaira M. Gy. Monostor és Bikal községek határában 6240 lóerőt képviselő vizjogát. Ebből azonban Kolozsvárnak 4000 lóerőt szán, a többit idegen ipartelepeknek tartaná fönn. A berendezés *négy millióba* kerülne; a város fizetne 120,000 K. annuitást. A tiszta nyereségből 50o/o-ot ajánl a városnak. Ám ez 230,000 koronára tervelt kiadásokon felül levő összegből jutna a városnak. Tiz évig hajlandó vezetni az üzemet s azon tul 500,000 K. kárpótlásért a telepet átadná a városnak, 50 év mulva pedig ingyen.

VII. Végül *Popper* István a város turbinájánál felhasznált vizerőt és külön tartalék gőzgép telepet ajánl a villamos erő fejlesztésére. A tetepet a város számára 895,800 koronáért épitené meg 500 illetve 720 lóerő szolgáltatására; az üzem vezetését a város kivánatára hajlandó átvenni; annak bizonyitása végett, hogy számitása reális, mely szerint 119,000 K. bevétellel szemben a kiadás 92000 koronát tenne s igy a városnak tiszta jövedelme 27,000 koronát tenne ki évenként. Megjegyezzük, hogy a legrészletesebb tervek és költségvetések ehhez az ajánlathoz vannak mellékelve.

A beérkezett ajánlatokról természetesen már az idő rövidsége miatt sem lehetett alapos, de még megközelitő véleményt sem alkotnunk. De első impressziónk az, hogy az utóbbi három pályázat az, a melyek a város részéről a legkomolyabb figyelmet érdemlik meg. Ezek közü! a Ganz és Schukker-féle ajánlatok óriási arányaikkal és csábitó kilátásaikkal keltik föl az érdeklődést, mig a *Popper* mérnöké célirányos méreteivel és mérsékelt költségvetésével kelti föl a realitás benyomását.

Éppen ezen elütő természete miatt az egyes pályázatoknak, már most hangsulyozandónak tartjuk, hogy azok közgyülési tárgyalás előtt mindenesetre egy szakértői és a város képviselőiből alakitandó bizottság előtt a leglelkiismeretesebb tárgyalás alá lesznek veendők. **X.**

Országgyülés.

— Fővárosi tudósitónktól. —

A képviselőház ülése.

Budapest, március 10.

Gróf **Apponyi** Albert féltizenegykor nyitja meg az ülést. Jegyzőkönyv felolvasása és hitelesitése után a különböző elnöki előterjesztések következnek. Napirend előtt Papp Elek kér szót.

Papp Elek: Személyes kérdésben szólal fel. Tegnapi beszédében szóló azt állitotta, hogy Boszniában több magyar katona van, mint osztrák. Ezt Münnich előadó tegnap tagadásba vette. A maga igaza mellett most adatokat hoz fel s a hivatalos Seidel féle sematizmussal bizonyitja, hogy 24 magyar zászlóaljjal szemben csak 6 osztrák van.

Münnich Aurél: Ez nem áll.

Papp Elek: Ezek hivatalos adatok. Én nem beszélek hasból. (Tetszés balról.)

Münnich Aurél: Ismétli, hogy Papp Elek adatai hamisak.

Ezzel a napirend előtti incidens véget ért és következett a katonai javaslatok vitája.

Buzáth Ferenc: Szemére veti a kormánynak, hogy majorizálással mindig oly törvényeket erőszakol az országra, a melyek erre ártalmasok. Igy történik ez a liberális pártok évtizedes uralma óta s igy történt főként az egyházpolitikai javaslatoknál . . .

Báró **Fejérváry** Géza: Ez a lényeges.

Buzáth Ferenc: . . . s igy történik most is. De most minden erőnkkel meg fogjuk védeni jogainkat. A tuloldal tévelygései egészen csuffá teszik az 1867-iki kiegyezés czélzatát szinte ugy látszik, igazuk van azoknak, a kik azt mondták, hogy kint a kerepesi temetőben nem a haza bölcse, hanem tévedések embere nyugszik. S tévedések embere, a kiről sokan azt mondták, hogy csak pillanatnyilag tudott békét teremteni, de viszont elhintette az országban az örök viszály magvait.

Kubik Béla: Mi ezt tartjuk ma is!

Buzáth Ferenc: Pedig a hiba nem Deák alkotásában rejlik, hanem a többségben, mely annyi tévedést követett el. Most azonban meg fogjuk akadályozni, hogy a többség tévedésének levét az ország igya meg. Mert nem engedhetjük, hogy a hadsereg, a mely mindig a magyar nemzet megaláztatására törekszik, mintha legyőzött gyarmat volnánk, hogy ez a hadsereg felfaljon mindent. Mi nem akarunk elsenyvedni, mi élni akarunk.

Széll Kálmán: Éljenek!

Fejérváry Géza báró: Isten éltesse!

Buzáth Ferencz: Elviselhetetlennek tartja ama terheket, melyeket az országra akarnak róni, mivel az ország legsulyosabb viszonyokkal küzd. Végül határozati javaslatot nyujt be. Felolvassa a határozati javaslatot, melyre a néppárt élénk »halljuk«-ozással hivja fel a figyelmet. — Egyszerre észre lehet venni, hogy gróf Apponyi Albert, ki az elnöki széken ül, furcsán mosolyog. E furcsa mosoly magyarázatát adják meg Buzáth következő záró szavai:

— T. Ház! Én ezt a határozati javaslatotot ajánlom elfogadásra. Remélem gróf Apponyi Albert nem veszi tőlem rosz néven, hogy ez a határozati javaslat szószerint megegyezik azzal, illetőleg szórul-szóra ugyanaz, mint a melyet ő nyujtott be annak idején.

Gróf **Apponyi** kezével int s mosolyog, mintha azt mondaná: csak tessék!

Buzáth Ferenc: Elvárja ezenkivül a volt nemzeti párt tagjaitól, hogy a mint gróf Apponyi Albert határozati javaslatának támogatói voltak annak idején, ugy támogatói lesznek e javaslatnak most is. (Zazos tetszés és derültség balról.)

Kecskeméthy Ferenc: Az egész nemzet felzudult a katonai javaslatok ellen. A törvényhatóságokat eddig mindig csak a kormány mozgósitotta hatalmi befolyásával, de most a törvényhatóságok önként csatlakoznak az — ellenzékhez. — A mult év őszén már azt hirdette, hogy a kormány haldoklik s utolsót rug az országon. Hát most elismeri, hogy a kormány mindig él és jelenleg rug is egyet a nemzeten. (Tetszés balról.) A kormányt egy csodaszörnyhöz, egy hárompupu tevéhez hasonlitja. Az egyik pup a fölemelt civilista, a másik az ujonclétszámemelés, a harmadik az uj kiegyezés. Az egyik pupot. az ujonclétszámemelést szerette volna a kormány Bécsben megoperáltatni, de kartácstüzzel kergették vissza.

Kecskeméthy igy folytatja beszédét és az ellenzék folytonos helyesléae mellett kibeszélte az ülést.

Virágbazár.

Kolozsvár, március 10.

Kolozsvár szép asszonyai és leányai poétikus keretet nyertek tegnap a Vigadó falai között lezajlott virágbazáron. A sátrakban a modern mükertészet pompázó virágai viritottak, mig azok körül ott seregletlek a nyiló bimbók: egy csomó üde, hamvas és bájos leány és a szépségük teljében virágzó szép asszonyok. Költő álmodhat csak ilyet és a krónikás lelke megittasul a tündéri látványtól. Ilyenkor hitványnak érezzük a kis acélszerszámot, mely nem tudja megrögziteni magát az eleven életet, amint ott pezseg, forr, lüktet: a szép asszonyok és leányok perzselő tekintetében. Mert sokan voltak ott azok közül, kiknek egy-egy mosolyáért, egy egy barátságos tekintetéért ma is felidéznők szivesen az elődök naiv, de hősies lovagkorát, a midőn vitézi tornákat vivtak egy kis szalagért, ha azt a szalagot: egy szép leány tüzte fel vállukra. Ez a kor elmult. Ma már tegfeljebb cukrokat osztogatnak a lányok: igaz, hogy ezekért nem kell paizsot és vértet ölteni, megkapja a lovag minden viaskodás nélkül; nem is egy, de sok, a hányan csak kérnek belőle.

Elégedjünk is meg a jelennel és számoljunk be a virágbazár hangversenyéről, melynek változatos műsora mindvégig lekötötte a nagyszámu közönség figyelmét.

Orlovszky Frigyes gordonka játéka vezette be a hangversenyt, melyet egy tiz éves fiucska ifj. László Andor hegedűjátéka követett.

A kis fiucska minden lámpaláz nélkül állott a közönség elé, mely viharos tapssal honorálta valóban szép játékát és általános volt az a nézet, hogy a kis László Bandiról még hallani fogunk azok között, kikről mint művészekről szoktak megemlékezni.

Utána *Mátrai* Kálmán a kolozsvári Nemzeti Szinház művésze adott elő élénk derültség közepette néhány humoros kuplét, majd a hangversenytermekből már jól ismert *Hajdu* Isvánné énekelte el Saffi dalát a »Cigánybáró« czimű operettből. Mascagni egy dalát *Girsik* Gyula énekelte el szépen, melyet Hajdu Istvánné és Girsik Gyula kettőse követett, kiknek énekét szintén nagy tetszéssel fogadta a közönség. A zenekiséreteket Stephanidesz Károly látta el a szokott művészettel. A hangverseny után az élőképek következtek, melyeket Papp Gábor festőművész rendezett nagy hatással és művészi ötletességgel.

Elsötétült a terem és a szinpadon, a szivárvány minden szinével megvilágitva, előtünik Yum-Yum alakja, melyet br. *Horváth* Horteuse személyesitett. A függöny összefonódik és néhány pillanat mulva egy tüzről pattant magyar menyecske jelenik meg előttünk, a mint karján almáskosárral, kezében egy piros almával rögziti meg a „Pici piros alma“ kezdetü népdalt, melyet *Péterfy* Alice mutatott be. Viharos tapsokkal köszöntötte a közönség a magyaros képet, melynek helyébe kárpótlásul nyiló virágok között *Krausz* Dóra bájos alakja jelent meg. Nehány percig szemlélhette csak a közönség a poétikus, hangulatos jelenetet, a midőn befejezésül *Kuhn* Irma mint mosolygó Zulejka jelent meg, mozdulatlanul, csak szemeinek villogásával jelezve, hogy nem tulvilági jelenés, hanem él és uralkodik — bizonyos férfiszíveken.

Ezután kezdetét vette a tulajdonképpeni virágvásár, mely pajkos tréfák és pajzán jókedv közepette csak ugy 9 óra tájban ért véget. A virágbazár mai müsorát lapunk más helyén közöljük.

A mester.

Ki ne tudná most Kolozsvárott, hogy kiről beszélek, a mikor irásom fölé az immáron közhasználatba átment »*mester*« szót felirtam? Hiszen mindnyájan rabjai vagyunk az ő utolérhetetlen nagy müvészetének, a melynek csodálatos fényével szivünket, lelkünket bearanyozza s a mely már évtizedek óta megszerzett számára a — mester nevezetet. A magyar szinmevészet nagy-mesteréről *Ujházi* Edéről beszélgetek most e iap olvasóinak, kik azt hiszem szivesen vesznek a nagy müvészről nehány apró kolozsvári intimitást.

*

Ujházi Ede — a mint tudvalevő dolog — egyike azoknak a müvészeknek, a kik azt tartják, hogy a szinésznek nem szabad elvonulnia a világtól, bezárkóznia s önmagának élnie, hanem ellenkezőleg arra kell igyekeznie, hogy a társaság éltető lelke, borsa-sava legyen, vagyis, hogy a társaságból soha ki ne fogyjon. Az életet, az embereket csakis igy ismerheti meg, helyes fogalmakat, játékának biztos alapokat csak igy szerezhet,

Szóval a mester szavajárása szerint:

— A szinész a legmarhább társaslény!

*

Elvéhez hiven — mindjárt megérkezése után — társaságot keresett. A társaság tagjai természetesen szinészek, egy pár ujságiró s más e fajta cigány-lelkek tömegéből állott, a kik között a mester a nagylelkü gazdagok tulajdonságával szórta azét lelkének aranyát.

Mert tudvalevő dolog, hogy a szinpad megrázóan hatalmas *Ujházija* a fehér asztalnál a legtartalmasabb lelkü humoristák egyike, ki kifogyhatatlan tárházából jókedvüen szórja szét azokat az adomákat, a melyekkel már is tele van az ország s a melyeket jóizüen meg nem kacagni lehetetlen.

A társaságban ült a kolozsvári nemzeti szinház müvésze *Szegő* is. a ki tudva a mester nagy előszeretetéről a kaláber játék iránt: szivesen invitálta a mestert egy kis alsósra. Ujházi örümmel felelte:

Bravó fiam: te igazán nagy marha vagy!

Szegő komolyan bólintott beleegyezése jeléül.

Az alsóshoz harmadikul *Mátrai*, szinházunk kedvelt komikusa állott be.

Folyt a játék.

Ujházi — egyike a legjobb kaláber játszóknak — pompásan adta a re- és szubkontrákat s hatalmas numerusokat irt föl táblájára.

A vesztes *Szegő* volt, a ki, mintha az alsós történetében páratlan pechche játszott volna egymásután mondott be kasszát, ultimót, tuletroát s vesztett, egyre vesztett, ugy hogy a mester — dühös volt a paczcz er játékosra — sajnálni kezdte:

— Szegény marha, hiszen igy egészen tönkre mégy!

— Sohse féltsen engem a mester! mondta vissza a bölömbika hangu *Szegő*, pedig a partieban legalább is 1000 numernssal volt utolsó.

A mester végre megsokalta a dolgot s kifakadt:

— Nem nézhetem, hogy elveszitsd a vagyonodat. Számoljunk le.

Oriási számolás keletkezett.

Szegő sehogy se tudott a számtömkelégből kivergődni.

Végre a kibicek segitségével ez is sikerült.

Szegő 27 forint 12 krajcárral volt adós.

A mester szánakozva megszólalt:

— Na te Országos, kellett ez neked.

Szegő büszkén egyenesedett ki.

— Miért ne?! Játékszenvedélyemet ki kellett elégiteni, mert én már egy esztendeje vágyom arra, hogy valakivel alsóst játszhassam. Még eddig soha se játszottam. Most játszom először. Pénzem ugy sincs, ezt a két órai fáradságot pedig megérdeemlte az a tudat, hogy most egy nagy mestertől sajátitom el *ingyen* a pénzszerzés tudományát.

Hogy mit felelt az ámuló mester azt ugy is tudják olvasóink.

A szarvakkal nevezett állat Szegő volt.

*

A tegnap esti előadáson találkozott a mester, a mi müvészünkkel, az öreg Szentgyörgyi Pista bácsival.

Érzékenyen szorongatták egymás kezét.

— Hej Pista, te is megvénültél azóta, hogy elhagytuk együtt az iskolát.

Pista bácsi szomoruan bólintgatott.

— Meg bizony, talán ez a szinház is okozta, ez a szellős, csuzokat osztogató vén hombár, bizony most is fáj az egyik oldalam.

Aztán kezdődött az előadás.

A lámpák előtt — sokaknak feltünt, — hogy milyen hosszasan és szeretettel szemlélgeti *Ujházi* a vele együtt játszó *Szentgyörgyit*.

S bizony ennek oka is volt. Mert a mikor a felvonás végénél összetalálkoztak az öltözőben a nagy mester — se szó — se beszéd — összecsókolta a mi Pista bátyánkat s ugy kiáltotta:

— Nem igaz Pista, dehogy is öregedtél meg, soha se voltál fiatalabb, mint most vagy!

S büszkén nézett négig az ifjabb generáción:

— Marhák, ide nézzetek, mikor lesztek ilyen fiatalok, mint mi ketten.

*

A mesternek Budapesten van egy derék jóravaló inasa — »a világ legnagyobb marhája« — akinek csak az az egy kivetni való tulajdonsága van, hogy nagyon szereti a mestert. Igenis kivetni való tulajdonsága, mert ezzel a nagy szeretetével folytonos galibákat okoz — csupa szeretetből.

Most is, hogy a mester Kolozsvárra jött, érzékeny bucsuzások és könnyek között vált attól a vasuti kocsitól, amelyikben a nagy müvész ült. Az érzékenykedés közben azonban elfeledte átadni a mester bőröndjének a kulcsát, amelynek lakatját tehát itt Kolozsvárott le kellett ütetni.

A lakatos, akit a mester hivatott egy tagbaszakadt, torzonborz oláh legény volt, aki már kora reggel felzörgette a mestert azzal a kéréssel.

— Mi a baj?!

A nagy müvész aki amint mondá: nagyon édes dolgokról álmodott: ijedten könyökölt fel ágyában a durva hangra s meglepetve felelte:

— Semmi, semmi édes barátom. Itt van öt forint, csak siessen innen.

A legény sietve vette át a bankót és sietve távozott is.

A mester csak ekkor kezdett eszmélni:

— Mit is csináltam? Ki lehetett az a gyanus marha? Hol vagyok én? s csak mikor a tudtára jött annak, hogy egy modern szállodában helyezkedett el, csöngette be a ptncért:

— Ki volt az a barom, aki ide betört?

— Az nagyságos uram, lakatos volt, a kit este idehivatni méltóztatott.

— Micsoda: a lakatos? Ilyen pofával, hiszen ez inkább betörőnek illett be és ők ezt még lakatosnak nevezik.

*

A New-York kávéházban tegnap este egy uriember véletlenül az Ujházi mester kalapját tette fejére a sajátja helyett.

A mester meglátta a lekötelező nyájassággal szólt oda:

— Bocsánat mar.... azaz uram de a fején levő kalap az enyém.

— Alig hiszem uram, felelte a nyájas idegen.

— Pedig az enyém, nézze meg csak: benne is van az ismertető jelem.

Az idegen lekapta fejéről a kalapot s elképpedve olvasta:

> Te marha! El ne vidd: nem a te kalapod.

Z. A.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy hóra	— — —	2 korona
Negyed évre	— —	6 „
Félévre	— — —	12 „

Előfizetéseket bármely naptól elfogadunk.

Mutatványszámokat pár napig ingyen küldünk.

»UJSAG«
szerkesztősége és kiadóhivatala
Kolozsvárt, Egyetem-utca.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, március 11.

— (**Ki lehet választó.**) A képviselőválasztók jövő évre érvényes lajstromának összeállitását megkezdette már a kiküldött bizottság. Az összeirás kezdetét vette s most kell ügyelnünk arra, hogy abba mindenki, kinek törvényes joga van, felvétessék. A kolozsvári függetlenségi és 48-as párt szives készséggel és kötelességéhez hiven áll rendelkezésére párthiveinek abban, hogy jogaikat megszerezhessék, de e célból szükséges, hogy maguk a párttagok jelentkezzenek. Jelentkezzenek pedig az összeiró küldöttségeknél s ha ott bárminő nehézségekre találnának a párt titkáránál, ki tanácscsal s felvilágositással mindig készséggel szolgál. Tájékozásul itt közöljük, hogy kik birnak választói jogosultsággal:

Kiknek oly házuk van, mely három lakrészt foglal magában. — Kiknek annyi földjük van, mely 32 korona (16 forint) tiszta jövedelem után van földadóval megróva. Kik, mint kereskedők, gyárosok iparosok legalabb 21 korona (10 frt. 50 kr.) jövedelmi adót fizetnek. Kik, mint magán alkalmazottak 1400 korona (700 frt.), mint köztisztviselők 1000 kor. (500 frt.) évi állandó fizetés után vannak megadóztatva. Végül megjegyezzük, hogy a miért valaki adóval hátralékban van, azért az uj törvény szerint választói jogosultsággal bir s az összeiró küldöttségnek kötelessége az illetőt a választók névjegyzékébe felvenni.

— (**Kolozsvár felirata a képviselőház előtt.**) *Hegedüs* Sándor Kolozsvár I. kerületének szabadelvüpárti képviselője a mai napon levelet intézett dr. *Kosutány* Ignác egyetemi tanárhoz, ki tudvalevőleg a március 1-én megtartott kolozsvári választói gyülés elnöke volt. E levélben arról tudósitja a választói ülés elnökét, hogy minthogy személyesen akadályozva van az ülés feliratának benyujtásában, arra Bartha Ödön képviselő urat kérte fel. — Egyáltalában nincs okunk azon sajnálkozni, hogy feliratunk Bartha Ödön a függetlenségi párt eme képzett és lelkes tagja kezeiből jutott (mint az tegnapi országgyülési tudositásunkban már jelentettük) a képviselőház asztalára. sőt örülnünk kell azon, de még is különösnek tartjuk, hogy az, ki Kolozsvár mandátumát annak idején személyesen átvenni tudta, ennek a városnak tiltakozó feliratát egy felvidéki képviselő által nyujtatja be. Ezek után csak arra vagyunk kiváncsiak, hogy hát báró Feilitzsch Artur a II. kerület képviselője kivel fogja magát helyettesittetni; mert hát, ugylátszik, mégis csak nagy a pártfegyelem ott a Llyod-klubban.

— (**Városatyák számának szaporitása.**) Több izben foglalkoztunk immár azzal a fontos kérdéssel, hogy Kolozsvár kommunitása tagjainak száma nem felel meg az 1886. évi XXI. t.-c. 24. §-ának s a város lakossági viszonyainak s ez alapon több izben sürgettük is a városatyák számának felemelését. A kérdés dr. *Várady* Aurél inditványa alapján a kommunitás előtt is megfordult, a hol azoaban a hivatalos copf utját állotta a törvéuy érvényesülésének. Az inditványt levették a napirendről s abba — csodálatosképen — a kommunitás összes tagjai meg is nyugodtak, Akadt azonban két polgártársunk, ki nem elégedett meg a kommunitás határozatával s azt megfelebbezte a belügyminiszteriumhoz. A belügyminiszter meg is változtatta a kommunitás határozatát s *elrendelte a városi bizottsági tagok számának a lakosság arányához képest leendő felemelését* s ennek alapján a szervezeti szabályrendeletek s a kerületi beosztás megfelelő módositását. A miniszter leiratában kijelentette azonban, hogy nincs kifogása az ellen, hogy ezen rendelete csak is az általános választás rendjén, vagyis *a folyó év végével lépjen életbe.* Ez a határozat — habár későn is — megszüntetett tehát egy rég kifogásolt s különösen általunk sokszor vitatott szabálytalanságot és mulasztást s reméljük, hogy az uj választások alkalmával kommunitásunk friss erőkkel megszaporodva fog városunk s polgárai érdekében fontos feladatához.

— (**Kitüntetés.**) A hivatalos lap tegnapi száma a következő legfelsőbb kéziratot közli. Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán Szeyffert Ede kuriai birónak saját kérésére történt nyugalmaztatása alkalmából, az igazságszolgáltatás terén teljesitett hü, buzgó és sikeres szolgálatai elismeréseül, Lipót-rendem lovagkeresztjét dijmentesen adományozom. Kelt Budapesten, 1903. évi március hó 4-én. Ferenc József s. k., Gróf Széchenyi Gyula s. k. Szeyffert Ede neve valaha ismert volt az egész országban. A tiszaeszlári nagy perben, ő képviselte a vádhatóságot. Most már nyugalomra tér ő is, miut annyi sokan, kik abba a szenzációs perben aktiv szerepet játszottak.

— (**A szabadság ünnepe.**) A kereskedők és kereskedő ifjak társulata egyleti helyiségében március 15-én ünnepélyt rendez, melyre az érdeklődőket szivesen látják. Az ünnepély kezdődik délután pont fél 3 órakor. Müsor: 1. Hymnus, énekli az

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală – BCU Cluj-Napoca

egyleti dalárda. 2. Elnöki megnyitó. 3. Talpra magyar. 4. Ünnepi beszéd, tartja Molnár Jakab titkár.

— (**A német császár Bécsben.**) Vilmos császár a tavasz folyamán — mint udvari körökből kiszivárgott hirek jelentik — Bécsbe utazik és nehány napig az uralkodó vendége lesz.

— (**Bittó István temetése.**) *Bittó* Istvánt, Magyarországnak volt miniszterelnökét az Andrássy-uti 30. számu palota első emeletén helyezték gazdagon diszitett ravatalára. A ravatalt számos koszoru diszitette, közöttük ott volt a magyar királyi kormány, a magyar miniszterelnökség, Bezerédy Viktor és mások koszoruja. A beszentelés tegnap délután történt. *Szmrecsányi* Pál szepesi püspök végezte az egyházi szertartást, a melyen a király képviseletében *Apponyi* Lajos gróf udvarnagy jelent meg. A szertartás után a koporsót a pályaudvarra szállitották, a honnan a pozsonymegyei Sáros fára viszik a holttestet.

— (**Benedek János üdvözlése.**) A nagyváradi párbajellenes szövetség feliratilag üdvözölte Benedek János képviselőt, mert multkori beszédében a tisztek párbaj-kényszerének eltörlését hangoztatta és ez irányban határozati javaslatot nyujtott be. A szövetség hasonló szellembeu fel fog irni a honvédelmi miniszterhez.

— (**Halálozás.**) Ifj Bányai Gyula e hó 8-án reggeli 9 órakor, életének 21-ik évében meghalt. Temetése tegnap délután 3 órakor volt Szamosujváron.

— (**Hazafias ünnepély.**) A Várfalván felállitandó Kossuth-szobor bizottsága, az ugyanottani dalkör közreműködésével Várfalván, a községház nagytermében szini előadással és táncmulatsággal egybekötött hazafias ünnepélyt rendez a »Kossuth-szoboralap« javára. Kezdete délután fél 3 órakor. Az estélyre belépő dij személyenként I. osztály 1 kor. II. osztály 60 fillér. Védnökök: Dr. Balogh György ügyvéd, szob. biz. elnök. Dr. Lengyel Zoltán orsz. képviselő. Dr. Óváry Elemér ügyvédjelölt, Sárkány Zsigmond ügyvédjelölt. Turchányi Gyula lelkész, a kolozsvári Kossuth-asztaltársaság elnöke. Dr. Kecskeméthy István theologiai tanár, Pálffy Márton főgimnáziumi tanár. Dr. Papp József ügyvéd, az „Ujság" szerkesztője. Taar Janó földbirtokos, szob. biz. aleinök. Dr. Varságh Zoltán, a 48-as Ujság főszerkesztője. Dr. Vertán Endre ügyvéd, orsz. képviselő,

— (**Szemere Miklós beszéde.**) A katonai javaslatok tárgyalásánál, Szemere Miklós is mondott egy beszédet, melynek lényege oda irányult, hogy emeljék a hadsereg lőképességét. Érdekessége pedig az volt, hogy a képviselő, még egyenes megkérdezésre nyilatkozott aziránt, hogy elfogadja e vagy sem a katonai javaslatokat. Ez a beszéd most a Szemere-féle elegáns füzetek alakjában a Szemere istálló szineivel eszközölt nyomással megjelent a könyvpiacon és minden érdeklődő esetleg és valószinüleg — ingyen — megkaphatja.

— (**Megerősitve.**) A kolozsvári vásárvám-dijszabályzat, melyen a mult évi februári közgyülés lényeges módositásokat eszközölt — mint értesülünk — a miniszter által megerősitve leérkezett s most már ennek dijszabásai szerint fogják szedni a dijakat a vámsorompóknál. Hát mindenesetre igen örvendünk azon, hogy a miniszter ur egy év alatt időt szakitott erre a dologra is, a melyből ugyan a városnak nem, csak a polgárságnak volt kára. Azonban reméljük, hogy a polgárság is kárpótolva lesz az által, hogy ugy a városi Tanács, mint a városi bizottsági közgyülés méltányolni fogja a márc. 1-én tartott népgyülés óhajtását és ugy az ipari célokra, valamint a saját használatra behozandó ipari- és nyers terményeket a vásárvámdij adója alól teljesen kiveszi, mert ez lesz az egyedüli igazságos és méltányos eljárás akkor, mikor a kövezetvámmal már ugy is megadóztatva vannak e behozatali cikkek.

— (**Virágbazár.**) A virágbazár mai müsora (melynek bemutatása 5 órakor kezdődik) a következő lesz: Előképek: Táncosnő: Hangay Margit, Rococo-kép: Makray Lili, séta: Havas Alexandrine, Havas Kornél, Fabiny Leo. Hangverseny: 1. Monológ: Az ügyetlen ember, előadja: Horváth Győző. 2. Olasz dalok, Kuruc-dalok: énekli: Vécsei Géza. 3. Szavalat, előadja, T. Halmi Margit. 4. Zongoraszám, játsza: Stephanides Károly karnagy. 5. Énekszám, előadja: Garzó Adél.

— (**Egy család viszálya.**) Egy nagykiterjedésü, előkelő család viszálykodásáról, szomoru végü pörlekedéséről szól az a röpirat, melyet Betegh Ferencz gyéresszentkirályi lakós adott ki. A röpirat czime: „Nyilt vádak Betegh Miklós, Torma Miklós alispánok és Betegh Sándor ellen." A röpirat tartalma a körül forog, hogy Betegh Ferenczet kisemmizték a vagyonból a megvádolt urak. A pikáns természetü leleplezések egész sorozata olvasható a husz oldalra terjedő füzetben, mely Aradon jelent meg.

— (**Szt. Antal felolvasó-est.**) A legközelebbi Szt.-Antal felolvasó-est folyó hó 13-ikán pénteken este 6 órakor a róm. kath. főgymnesium disztermében tartatik, mely alkalommal Répay Dániel a kolozsvári tanitóképző intézet tanára fog felolvasni „Az életiskola tanitói"-ról Benrád Erzsike a felsőbb leányiskola növendéke és Schlett Győző joghallgató egy-egy költeményt fognak elszavalni, a Mária énekkar pedig négy egyházi éneket fog előadni. A felolvasó estén jelen lesz gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi r. kath. püspök is.

— (**Egyszerüsitett gyorsirás.**) Két kolozsvári gyorsiró, *Biró* Árpád és *Pitrolf* Lajos magyar nyelvre alkalmazták a külföldön nagyon elterjedt és igen jó Stolze—Schrey-féle Egyszerüsitett gyorsirást, a mely a régi rendszerekkel szemben igen jól kiállotta a tüzpróbát s erről egy tankönyvet bocsátottak ki. A tankönyv tulajdonképpen egy füzet, a hol csak kivonata van meg a levelező gyorsirásnak, de ebből is megtanulható, mert maga az anyag csak 3 oldalra terjed, mivel a legtöbb szabály csak példák által van bemutatva. Melegen ajánljuk az érdeklődők figyelmébe.

— (**Jótékonyság.**) E hó 9-én Dési Albert m.-szopori birtokos 30 koronát küldött a vakok kolozsvári intézete javára. Emberbaráti intézetünk iránt tanusitott jóindulatáért és pártfogásáért fogadja a nemes adakozó az intézet felügyelő bizottságának hálás köszönetét.

— (**Sakkverseny Kolozsvárott.**) Nagy érdeklődés mellett folyt le a második napon a küzdelem: Benkő olasz megnyitásban, legyőzte Ferenczit, Kónya spanyol pártiban Harkayt, Téglás megverte sokáig tartó kétes küzdelem után Pásztort, Müller is győzött erős ellenfelén Sternen. Adonyi szépen verekedett és kettős huszárjátszmában megadásra kényszeritette Makoldyt. Bruck győzött Gurnesevitz felett. A második napon a játszók állása: Benkő, Adonyi, Müller 2. Kónya $1^1/_2$. Stern, Téglás, Bruck 1. Ferenczi $^1/_2$. Pásztor, Makoldi (1) Harkay, Gurnesevitz :0.

— (**Iparosok megjutalmazása.**) A kolozsvári ipartestület előljárósága a következő értesitést bocsátotta ki: „A kolozsvári ipartestület előljárósága felhivja a kebelébe tartozó képesitésiez kötött munkaadókat, hogy azon iparos segédeket, kiket 15 év óta egy folytában — a tanoncéveiket is beleszámitva — alkalmaznak, ipartestületi titkári hivatalunkba 1903. évi jun. hó 1-ig bejelenteni sziveskedjenek és a megfelelő bizonyitékokat is küldjék be, hogy az ipari munkások részére a kereskedelmi Miniszter ur ő nagyméltósága által kibocsátott 100—100 koronás jutalomdijra ajánlhassuk."

— (**Véres verekedés.**) A tegnap megkezdődött országosvásár meghozta a maga lopásait, csalásait és verekedéseit. A begyülő falusi atyafiak verekedő természetének aligha nem halottai lesznek Vistai Török Márton, Vistai Török István és Török Faragó János. Mint jó szokás falun, a megkötött marhavásár után beültek Sergyán János és társaival egyik Emke-téri korcsmába áldomásra. Az áldomás szép rendben folyt, azonban a végén, mikor már menni készültek Vistai Török János valami gorombaságot mondott Sergyán Jánosnak, mire az hasonlóval felelt. A gorombaságokat ütlegek követték, mire a társaság két felé oszlott és megkezdődött az általános verekedés, melyet a rendőrség megérkezésére sem akartak félbeszakitani s csak nagy nehezen sikerült négy rendőrnek azt beszüntetni. A dulakodásnak három sulyosan sebesült áldozata van Vistai Török János és István, valamint Török Faragó János, kiket kórházba kellett szállitani. Az orvosok véleménye szerint a három sebesült életéhez semmi remény sincs. Sergyán Jánost és társait a megsebesültek állapotára való tekintettel, a rendőrség letartóztatta.

— (**Hamis pénzek.**) Közrendészetünkre szomoru képet vet az a garázdálkodás, melyet Kolozsvárott egy pénzhamisitó csoport egy idő óta folytat. A rendőrség tehetetlen velük szemben. A hibát két felől kell keresnünk; a közönségben és a rendőrségben. A közönségben, mely nem tesz minden esetben jelentést; a rendőrségben, mert a tudomására jutott esetekben nem tud eredményesen eljárni. Természetesen a mostani vásári zürzavart ügyesen felhasználják a hamis pénzek forgalomba hozására. Áldozataikul természetesen tudatlan falusi embereket szemelnek ki. Ilyen áldozat Lyukesán Tógyer kiskapusi földész, kinek 10 darab hamis 20 koronással fizetett egy ember, ki tőle két tehenét megvette. Lyukesán az illető személyére vonatkozólag semmi felvilágositást adni nem tud, pedig ez egyszer talán sikerülni fog a pénzhamisitókat felfedezni. A dolog következőkép történt. Tegnap kora reggel egy jól öltözött ember állott meg Lyukesán Tógyer előtt, ki két tehenet hajtott a vásárra és alkudozni kezdett a teheneire. Hosszas alkudozás után végre 200 koronában megalkudtak s az idegen a tehenek árát kifizette ropogós uj 20 koronás bankókkal és azzal odébb állott. Lyukesán a vásár feletti öremében bement egy korcsmában mulatni, hol azután egy ismerőse, kinek a pénzt mutatta, felvilágositotta, hogy az mind hamis. Képzelhető a szegény ember elkeseredése megcsalattatása felett. A becsapott ember a vásárló keresésére indult, azonban az illetőt nem sikerült megtalálnia. A rendőrségre a dolgot csak a késő esti órákban jelentette be.

— (**Apagyilkos leány.**) Nagy István, micskei, biharmegyei földbirtokosgazdát nem régen holtan fekve találták a pincéjében. Minthogy külerőszak nyomait sehol sem látták, azt hitték, hogy természetes halállal halt meg a 70 éves öreg ember. Ez a haláleset azonban mégis igen szokatlannak tünt fel a község lakossága előtt és titokban már is lappangó bünesetről kezdtek suttogni. Végre is egy följelentés alapján a törvényszék elrendelte a vizsgálatot, a melynek meglepő eredménye lett. Az exhumálás után konstatálták a tetemen az erőszakos halál nyomait s ennek alapján meginditották a nyomozatot az elhalt rokonai ellen, mert Nagy István régóta rossz viszonyban élt családjával. A vizsgálat során a megölt ember leánya, Róza töredelmes vallomást tett s beismerte, hogy atyja megölésére egy fiatal legényt bérelt fel 50 forintért. Az elvetemedett leányt és büntársát a nagyváradi ügyészség börtönébe szállitották.

— (**Tüzvész.**) A Szászrégen közelében levő Magyarós községben nagy pusztitást okozott vasárnap este a tüzvész, a melynek megakadályozására semmiféle fölszerelés nem volt.

— (**Vásári tolvajok.**) A vásár közeledtére megjelentek annak hiénái is, kik egyfelől bámulatra méltó raffineriával csapják be áldozataikat, másrészt vakmerően, arcul ütve minden közbiztonsági intézkedést, grasszálnak. A tegnapi nap szintén bővelkedett ilyeb kisebb-nagyobb gaztettekben. 3 ilyen tolvajnak esett áldozatul *Marosán* Gavrilla szászfenesi gazda. Ökröket vásárolni jött Kolozsvárra és meglehetős summát: 85 frtot hozott magával. A vásáron hozzája szegődött 3 eddig ismeretlen egyén. Közrefogták és addig beszéltek szegény fejének, mig sikerült kicsalniok a mezőre azon ürügy alatt, hogy egyiknek künn levő tanyáján eladó ökrök vannak. A mezőre kiérve, nekiestek Marosán Gavrillának, lefogták, megkötözték s pénzét elszedve, elfutottak. A rendőrség, a hová Marosán jelentést tett nyomoz.

Még nagyobb raffineriával jártak el *Szenesán* Juon, szintén szászfenesi lakóssal szemben. Hozzá csak ketten csatlakoztak. Az egyikük beszélgetés közben fölemelt a földről egy pénztárcát s odasugta Szelesánnak, hogy ne szóljon senkinek, hanem osztozzanak meg a pénzen. Sikerült ilyen módon Szelesánt is a mezőre kicsalniok, hol mint Marosánt, őt is kirabolták.

—

— **Mindenki tudja**, hogy a Mauthner-féle impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók. 13-48

— **Európai gyökeres és sima nemes vesszők** a legolcsóbb árban, teljesen fajtisztán, igen szép, gyökeres, jégverés és más hibáktól mentes a legkiválóbb negyvennégy bor- és csemege fajok. Kétéves gyökeres vessző, százhuszezer. Egyéves gyökeres hatszázezer. Sima, ötszázezer. Gyökeres fásoltvány, nyolcszázezer. Sima zöldoltvány, négyszázezer. Szines fénynyomatu diszes árjegyzéket bárkinek is ingyen és bármentve küld az »Érmelléki első szőlőoltvány-telep«, Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid, melynek lapunk mai számában megjelent hirdetésére felhivjuk olvasóink figyelmét.

SZINHÁZ.

—

Szinházi müsor:

Szerda: Pont Biques család. (b. 144 sz.) Ujházi E. m. v.

Csütörtök: Mignon. (b. 145 sz.)

Péntek: Annuska. 1-ször. (b. 146 sz.)

Szombat: Annuska. (b. 147 sz.)

Vasárnap: d. u. Hunyadi László. (Ifj. előadás IX.)

Vasárnap: este Aranylakodalom. (bérlet 148 sz.)

—

* **Ujházi második föllépte.** Tegnap a „Kölcsönkért feleség" és „Ibolyafaló"-ban folytatta a mester vendégfellépéseit. Előbbiben egy szeretetreméltó nagybácsit, utóbbiban pedig országhirü tót káplárját mutatta be szinarany kedélyének, páratlan müvészetének gazdagságával.

A hogy a szinpadra lépett, nyomán fakadt a derültség és a közönseg egy perczre ki nem jött a nevetésből. Mosolygott, jókedvü volt minden ember s a felvonások végén felhangzott zajos és szünni nem akaró tapsokban benne volt a hálás elismerés, melylyel a közönség a páratlan élvezetet honorálta.

Ma Pont-Biquesben, — talán legjobb szerepében bucsuzik el a müvész.

IRODALOM.

—

„**Magyarország járuléka Ausztria adósságához**" cimen dr. *Komin* János tollából nagyérdekü, mély alapossagu tanulmány jelent meg a napokban Budapesten. Az annyira aktuális katonai javaslatok nem absorbeálhatták annyira a közérdeklődést, hogy ne jusson belőle annak a nagy pénzügyi kérdésnek, mely Ausztria javára és Magyarország terhére egy olyan pénzáldozatot jelent, melyet elvállalni 1867-ben könnyelmüség volt, továbbra is magunkra vállalni botorság lenne. A kitünő tanulmányban behatóan foglalkozik a szerző azzal a pénzjárulékkal, *a mit 1867-ben az abszolut uralom idejében keletkezett államadósságokból* magára vállalt ország. Mi birta rá 1867-ben a magyar törvényhozást ennek az adósságrészesedésnek az elvállalására? Históriai alapon kutatja ezt a szerző és arra a következtetésre jut, hogy méltányosság és politikai tekintetek birhatták csak rá a törvényhozást a 29,188,000 forint évi adósság-járulék elvállalására. Deák Ferenc *becsületes érdek*-nek mondta az okot, de nagyon helyesen fejti ki szerző, hogy „az első kiegyezésben elvállalt járulék cimén 1868-tól a mai napig *két milliárd koronánál nagyobb összeget fizettünk Ausztriának* a méltányosság alapján mégis mindannyiszor, *a hányszor megegyezéssel kellett gazdasági kérdésekről dönteni, ezt a becsületes érdeket Ausztria részén hiába kerestük. Barta* Ödön képviselő vetette föl a Házban azt, hogy az osztrák konverzióval egyetemben a magyar járadék tőkésitése is keresztülviendő lenne és Komin dr. nagy financiális és jogi készültséggel mutat rá arra, hogy ez a tőkésités ránk nézve nagy haszonnal járna s azt követelnünk jogunk van a járulék teljes megváltására. Ausztriának ezzel szemben elfoglalt jogtalan, erőszakos álláspontját dönti meg ez a kiváló érdekességü tanutmány, melynek végén a szerző szellemesen mondja: „Andrássy Gyula most sokat emlegetett véderő-beszédében a lelkiismeretére hivatkozva állitotta, hogy a kiegyezés nagy müvében nincs egyetlen félszabály. *Ha az ausztriai álláspont érvényesülne, rosszul esnék látnunk, hogy az államadósságokra vonatkozó részében sok az olyan félszabály, melynek a másik fele Ausztria kezében maradt.*" Melegen ajánljuk a kitünő müvet, mely a „*Magyar Közgazdaság*" különlenyomatában jelent meg, olvasóink figyelmébe. Kapható Grill Károlynál, Budapesten. Ára *1 korona.* **B.**

MULATSÁGOK.

—

Korcsolya-bál. A Korcsolya-szezon befejeztével kedélyes estély volt teguap a New-York földszinti éttermében, ha nem is jelentek meg valamennyien a korcsolya-sport hivei közül, de a kik jelen voltak annál kedélyesebben. annál fesztelenebbül mulattak. A négyeseket 30—40 pár táncolta. A rendezőség, élén dr. *Farkas* Géza megyei főorvossal nagy agilitást fejtett ki a bál sikere érdekében, mely ha nem is volt a farsang leglátogatottabb, de annál élvezetesebb mulatsága. A jelen volt hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: Dr. Farkas Gézáné, dr. Purjesz Zsigmondné, özv. Csekme Ferencné, Szekula Ákosné, dr. Farkas Lajosné, báró P. Horváth Kálmánné, br. Bornemissza Kelemenné, gr. Bethlen Árpádné, gr. Nemes Jánosné, dr. Apáthy Istvánné, dr. Genersich Gusztávné, br. Balintitt Józsefné, dr. Mihály Józsefné, gr. *Zichy* Jánosné stb.

Leányok: Purjesz Olga, Szekula Aranka, Farkas nővérek, gr, Zichy Ilona, Szilvássy Margit, gr. Nemes nővérek, Csekme Emma stb. stb.

Táviratok

—

—Fővárosi és vidéki tudósitóinktól.—

Zichy—Vészi affér.

Budapest, márc. 10. (Érk. 11 ó.) Gróf Zichy Jenő és Vészi József holnap reggel pisztolypárbajt vivnak. Feltételek: Távolság 30 lépés, egyszeri golyóváltás.

—

Az aradi püspök megerősitése.

Budapest, márc. 10. (érk. 11 ó.) A püspöki zsinat *Metianu* érsek elnöklésével, kánonjogi szempontból igazolta *Papp* J. János aradi püspökké választását, melyet pártolólag terjesztenek a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez. A megválasztott uj püspököt a zsinat, arkimandriai rangra emelte.

—

Kérvény a király kocsijába.

Budapest, márc. 10. (érk 11 ó.) ő felsége ma délután Gödöllőre utazott. Kocsijába — mely az indóházhoz ment — az Albrecht-uton egy asszony kérvényt akart bedobni. A rendőrség letartóztatta, de kihallgatás után szabadon bocsájtotta. Neve: Hendler Katalin, férjével, egy volt postaszolgával nagy nyomorban vannak.

—

A szász trónörökösné sorsa.

Budapest, márc. 10. (é. 12 ó.) Drezdából jelentik, hogy a tegnapi minisztertanács elhatározta, hogy az itéletet a trónörökösné válópörében *nem teszik közzé*, mert Lujza *óvást emelt ellene.*

—

Égő tehervonat.

Budapest, márc. 10. (érk. 11 ó.) New-Yorkból jeleetik, hogy Okeán mellett egy olajat szállitó tehervonat kigyuladt, az olajtartók explodáltak, az égő olaj elöntötte az utasokat s az összesereglett közönséget, rémes jelenetek s óriási pánik volt. Eddig 20 halottat és 40 sebesültet konstatáltak.

—

Budapesti gabonatőzsde.

Készáruüzlet csekély forgalom mellett változatlan.

Határidőüzletben gyenge a forgalom.

Jegyeztetett:

Buza ápr	7·66—07
Buza okt.	7·55—56
Rozs ápr.	6.76—77
Zab ápr.	6·06—08
Tengeri májusra	6·15—16
Tengeri juniusra	6·22—23

REGÉNY

A csavargó.

Irta: **Gorkij Maxim.**

(16) Forditotta: **Heltai Nándor.**

II.

Élettörténete.

Olyan arczot vágtam, hogy megsajnáljanak s kértem őket, hogy házukban töltheszem az éjszakát. Megengedték, miközben jelentős pillantásokat váltottak egymással. Udvariasan köszöntem s lassan tovább mentem.

Ők követtek s beszédbe elegyedtek velem: Ki vagyok, honnan jövök, hová megyek.

Nagyon humánus gondolkozásu emberek voltak s a feleleteket a számbarágták, ugyanyira, hogy a mig hazaértünk tudja Isten mi mindent összehazudoztam: hogy én a népet tanulmányozom s hogy lelkemben bizonyos ideálokért rajongok, s még több ilyent, de mindezt csak azért mondtam, mivel ők maguk akarták ugy s én ebben nem hazudtolhattam meg. Mikor meggondoltam, hogy milyen nehéz a szerep, melyre vállalkoztam, kellemetlen érzés lepett meg. Vacsora után azonban arra a tapasztalatra jutottam, hogy fölötte jó lesz, ha eme szerepemet tovább játszom. Ők érzéssel ettek, a hogy müvelt embereknél szokás. Azután ssobát adtak, a háziur nadrágot s a mi ehhez még kell — különben igen humánusan bántak velem. Én meg ezért cserébe phantásiamat száguldoztam szabadon! Szent Isten, hogy hazudtam. Mi volt hozzám képest Münchhausen?

Hülye!

Hazudtam a nélkül, hogy közben elfelejtettem volna, hogy hazudom s őszintén örültem is neki. Ugy hazudtam, hogy ha a Fekete tenger hallotta volna, elpirult volna, hazugságaim hallattára.

Ezek a jó emberek meg teli tömtek minden jóval, mintha saját gyermekük lennék én meg cserébe elengedtem képzeletem szárnyas lovát. Most jó szolgálatot tettek nekem az általam régebben olvasott könyvek s nőm vitatkozásai a phariseusokkal.

Mondhatom önnek valódi gyönyörüség, ha valaki tehetséggel hazudik. Ha hazudunk s látjuk, hogy hisznek nékünk, végtelenül kellemes érzés. Megköjtük érdeklődésünket magunkban gondoljuk — marhák! Valakit becsapni mindig kellemes s ennek a valakinek meg kellemes ezt a hazugságot meghallgatni, ezt a kellemes hazugságot, mely esetleg hizeleg hiuságának.

Talán minden hazugság jó, vagy talán minden jó, hazugság! Az emberi képzelet s annak kinövései méltók csak arra, hogy az ember foglalkozzék vele, mint pl. az álmok, rajongások stb. Például a szerelem: én a nőknél mindig azt szeretem, a mi nincs is meg bennük, a mivel csak képzeletem ruházta fel őket. Látunk egy fiatal leányt — elképzeljük: ölelni igy fog, csókolni igy. Levetkőződve — ilyen, a mikor sir — olyan, mikor örül, meg más milyen. Nem is vesszük észre s magunkba disputáljuk, miszerint teljesen olyan, a minőnek képzeljük — ha azonban jobban megismerjük s olyannak adja magát, a milyennek látjuk, hogy becsapódtunk!

Ez azonban nem fontos ne gyülöljük azért a tüzet, mert egyszer megégettük magunkat, gondoljuk meg, hogy mindig melegit, nemde?

Nos tehát ugyanezen okból a hazugságot sem mondhatjuk veszélyesnek s ha nem tarthatjuk jobbnak az igazságot, hogy azt sem tudjuk, mi az igazság papirjait nem vizsgáltuk át..... tán akkor kitudódnék, hogy tudja az isten micsoda!....

Én azonban itt csak puhatolok, mint Sokrates s nem térek a tárgyra....

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:
Dr. PAPP JÓZSEF.
Laptulajdonos:
GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉR*.

—

Uri lakás

teljesen modern berendezéssel, fürdőszobával stb.

Deák Ferencz-utcza 21. sz. első emeletén

kiadó.

Értekezni lehet **Korbuly Bogdán** háztulajdonossal.

ŐSZI ALBERT

ékszerész- és órás-üzletében
Kolozsvár, Wesselényi M.-utca (Hid-u.) 2-ik sz.
(Csizhegyi fényképészetével szemben.)
Jutányos árak, alkalmi vételek. Minden e szakba vágó tárgyak javitását jótállás mellett elvállalok. — Aranyat vesz és becserél.
1289. 319-365 Szolid kiszolgálás! 54—?

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală – BCU Cluj-Napoca

1495—1902.
végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszék 1902/10481. számu végzése következtében Dr. ifj. Sipos Gábor kolozsvári ügyvéd által képviselt Kolozsvármegyei takarékpénztár javára Hugyecz Károly, Kilin György, Bágyuj Károly ellen 150 kor. és jár. erejéig 1902. évi november hó 8-án foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 821 kor. — fillérre becsült következő ingóságok ugymint: butor, szekér, ló, tehén, széna nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a Kolozsvár-városi kir. járásbiróság 1902. évi VI. 1440/2. számu végzése folytán 150 kor. tőkekövetelés, ennek 1902. évi julius hó 4 napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódij és eddig összesen 17 kor. 61 fillérben biróilag már megállapitott hátralék költségek erejéig Kolozsvárt, Kapás-utcza 3 sz., Pata-utcza 138 sz. alatt alperesek lakásán leendő eszközlésére **1903-ik évi márczius hó 12-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1903. évi febr. 26. napján.

Pap Jenő,
kir. bir. végrehajtó.

Eladó kő és tégla!

Falkő ölenként (8 köbméter) **5 Korona**ért.

Elsőrendü tégla nagyban és kicsinyben

eladó az Erdélyrészi Épitőtársaságnál Emke-tér 10 sz. a.

Ugyanott megmaradt **vasgerendák** (traversek) és egyéb **épitési anyagok is jutányos** árban kaphatók.

2206 9—10

Izléses **könyvnyomdai munkákat** legolcsóbban készit **Gombos Ferencz** Lyceum-könyvnyomdája Kolozsvárt.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Államadósság.		Mai záró árfolyam Pénz		Áru	
Magyar aranyjáradék	4%	121	35	121	80
» kor. járadék	4 »	99	50	99	90
1876. keleti vasuti álam kölcs. aranyb. adólev.	4½ »	—	—	—	—
1889. áll.-v. a.-kölcs	4½ »	—	—	—	—
» ezüstkölcs	4½ »	—	—	—	
Áll.-k. vask. célj. adóm.	3 »	89	—	90	—
» » nyer.-k. 200 K.-ás		200	75	203	75
» » » 100 K.-ás		—	—	—	—
M. Regále kárt. kötv.	4½ »	200	75	203	75
Horv.-Szlav. kárt.-k.	4½ »	101	40	102	40
M.-földtherm. kötv.	4 »	99	50	100	50
Horv.-Szlav. » »	4 »	99	50	100	50
Tiszai és szeg. nyer. k.	4 »	158	50	160	50
Horv.-Sz. jelz. föld. k.	4 »	100	75	101	75
Egyes jár. papirban	4²/₁₀ »	100	70	101	10
» » ezüstben	4²/₁₀ »	100	70	101	10
Osztr. aranyjáradék	4 »	121	—	121	50
» koronajáradék	4 »	101	20	101	70
» áll. sorsj. 1854,	3²/₁₀ »	186	25	188	25
» » 1860. évb. 1000 K.	4 »	154	50	156	50
» » 1860. 200 K.	4 »	185	75	188	75
» » 1864. 200 K.	..	248	—	253	—
» » 1864. 100 K.	..	248	—	253	—
Bpestfőv. 1890. kölcs.	4½ »	100	75	101	75
» 1897. »	4 »	98	—	98	75
Temes-Béga-társulat	4 »	98	50	99	70
Záloglevelek és elsőbbségek.					
Egy. bp. főv. tkptár	4½ »	101	—	102	—
Kisbirt.-orsz. földh.-int.	5 »	102	—	103	—
» » »	5 »	103	—	104	—
» » 50½ év	4½ »	101	40	102	—
M. agr. és jb. szőlőkötv.	4 »	96	75	97	75
» járj. visszafi.	4⅕ »	101	—	102	—
» záloglevél	4½ »	101	25	102	25
M. földhitel papirban	4 »	—	—	—	
» » »	4 »	99	30	100	30
» koronáért	4 »	99	50	100	50
» talajjav.	4 »	97	70	98	70
M. jelzálog-hitelbank	4½ »	101	—	102	—
» » »	4 »	101	—	102	—
» » közs. kölcs.	4½ »	100	20	101	20
» » nyer. kötv.	4 »	100	27	100	28
» » » »	3 »	111	25	112	50
M. orsz. közp. t.-p.	4½ »	101	—	102	—
T.-p k. jelz. bankja	4 » »	100	75	101	75
» » közs. kötv.	4 » »	100	75	101	75
» » » »	4 »	100	50	101	50
Pesti haz. tp. közs. k.	4½ »	100	50	101	50
» » » »	4 »	98	50	99	50
» » » záloglev.	4 »	97	50	98	50
Pesti m. keresk. bank	4½ »	101	—	102	—
» » » »	4 »	99	25	100	25
» » » közs. k.	4½ »	106	75	107	75
» » » »	4 »	98	75	99	75
Adria tengerh. r. t.	4½ »	101	—	102	—
Bpest-közuti v. t.	4 »	100	—	—	—
Bpest-pécsi vasut	4 »	99	—	100	—
Kassa-oderb. 1889. ez.	4 »	99	75	100	75
« » 1889. ar.	4 »	117	—	118	—

Bankok.	Mai záró árfolyam Pénz		Áru	
Angol-Osztrák bank	277	—	278	—
Budapesti bankegyesület	85	—	90	—
Első magyar iparbank	335	—	340	—
Fiumei hitelbank	138	—	142	—
Bpesti giro- és pénzt.-egyl.	—	—	—	—
Hazai bank részv.-társ.	208	50	210	50
Hermes m. ált. v.-ü r. t.	210	—	220	—
Horvát orsz. jelzálogbank	233	—	234	—
Magy. agrár- és jár.-b. rt.	420	—	430	—
Magy. általános hitelbank	745	—	745	50
Magy. ipar- és keresk. bank	—	—	—	—
Magy. jelz.-hit.-bank l. kib.	500	50	501	50
Magyar kereskedelmi r.-t.	510	—	515	—
Magyar leszámitolóbank.	455	—	456	00
M.-tak.-p. közp. jelz. bankja	1010	—	1030	—
Osztrák hitelintézet	689	50	690	—
Osztrák-magyar bank	1580	—	1590	—
Pesti m. keresk. bank	2695	—	2715	—
Takarékpénztárak.				
Belvárosi tak.-pénzt. r.-t.	217	—	219	—
Budapest III. kerületi	—	—	—	—
Budapest-Erzsébetvárosi	190	—	195	—
Bud. tp. és orsz. zálogk. rt.	402	—	405	—
Egyesült Bpest fővárosi	2160	—	2165	—
Magy. ált. tak.-pénzt rt.	600	—	610	—
Magyar orsz. központi	1525	—	1535	—
Pesti hazai első tak.-p.	16900	—	16975	—
Biztositó társaságok				
Bécsi biztositó társulat	425	—	435	—
Bécsi élet- és jár.-bizt. társ.	590	—	600	—
Első m. ált. bizt.-társ	6775	—	6850	—
Fonciére pesti bizt. int.	200	—	205	—
Magy. jég- és viszontb. rt	301	—	304	—
»Nemzeti« baleset bizt. rt.	200	—	210	—
Pannonia viszontb. int.	1415	—	1450	—
Malmok.				
Konkordia malom	190	—	200	—
Első budapesti malom.	1040	—	1060	—
Erzsébet malom.	440	—	450	—
Luiza malom.	205	—	206	—
Henger malom	760	—	770	—
Molnárok és sütők malma.	370	—	373	—
Viktória malom.	375	—	380	—
Iparvállalatok.				
»Apolló« kőolajfin.-gyár r.-t.	—	—	—	—
Bp.-szt.-lőrinc téglagyár rt.	295	—	300	—
Egyes. tégla- és cement gy.	—	—	—	—
Esz.-magyarorsz. kőszénb.	193	—	199	—
F.-m. orsz. bánya és kohómü	334	—	338	—
»István« téglagyár rt.	—	—	—	—
Kábelgyár rész.-társ.	—	—	—	—
Kőbányai gőztéglagy. rt.	700	—	730	—
Kőszénb. és téglagy. rt.	350	—	355	—
Magyar aszfalt részv.-t.	136	50	137	—
Magy. ált. kőszénb. rt.	265	—	270	—
Magyar gázizzófény rt.	526	—	536	—
M.ruggyantaárugy. rt.	350	—	360	—
Magy. vasuti forgalmi rt.	375	—	390	—
Magy. keramiai-gyár rt.	90	—	100	—

	Mai záró árfolyam Pénz		Áru	
Mezőgazdasági ipar rt.	—	—	—	—
Salgó-tarjáni kőszénbánya	546	—	547	—
Ujlaki tégla- és mészégető	190	—	190	50
Első m. gazd. gépgyár rt.	—	—	—	—
»Danubius« m. hajógy. rt.	115	—	120	—
Fegyver- és gépgyár r.-t.	—	—	—	—
Ganz és társa v.-ö. r.-t.	2070	—	2080	—
Magy. vag. és gép. r.-t.	350	—	360	—
Nicholson gépgyár r.-t.	160	—	170	—
Rima-mur. S.-t. vasmü r.-t.	486	50	487	50
Schlick-féle gépgyár	270	—	182	—
Teudloff és Dittrich gépgy.	179	—	280	—
Weitzer I. g. és v.-gy. r.-t.	113	—	116	—
Athenaum	97	—	107	—
Franklin-társulat	458	—	468	—
»Pallas« irod. és ny. r.-t.	—	—	—	—
Pesti könyvnyomda r.-t.	2500	—	2600	—
Ált. vaggon-kölcsönző r.-t.	690	—	710	—
Budapesti ált. vil. r.-t.	224	—	226	—
Első magyar betüöntő r.-t.	200	—	205	—
Első magy. gyapjum. gy.	570	—	590	—
Első magy. rész.-serfőző	2150	—	2200	—
Első magy. sertéshiz. r.-t.	400	—	410	—
Első magy. szálló r.-t.	499	—	510	—
Első pesti spódium-gyár.	280	—	290	—
Fiumei rizshántoló	2610	—	2650	—
Gschwind féle szeszgyár	900	—	910	—
»Hungária« műtrágya-gyár	215	—	225	—
Kőbányai polg. sertőző r.-t.	190	—	193	—
M. cukoripar részv.-társaság	1560	—	1580	—
Magy. fém és lámp. gy.	244	—	249	
Magyar villámossági r.-t.	266	—	268	—
Nemzetközi villámos társ.	503	—	507	—
Nemzetk. wag.-kölcs. r.-t.	560	—	570	—
Közleked. vállalatok.				
»Adria» m. teng. haj. r.-t.	462	—	465	—
Budapesti közuti vaspálya	—	—	—	—
Bpesti köz. vasp. élv. jegy	618	50	619	50
Bpesti vill. vár. vasut r.-t.	314	—	314	50
» » » élv. jegy.	110	—	112	—
Bpest-ujpest-rákosp. vill. v.	160	—	165	—
Déli vasut	56	—	57	—
Duna gőzhajós r.-t.	925	—	030	—
Kassa-oderbergi vasut	393	—	395	—
Magyar gácsországi vasut	440	—	443	-
Magy. foly. és tengh. r.-t.	—	—	—	—
Osztrák-magyar államv.	698	75	699	50
Sorsjegyek.				
Bazilika	17	50	14	50
Bécsv. ny.-k 1874-b.	441	—	449	—
Budavári	170	—	280	—
»Jó szív«	9	75	10	75
» osztrák felülb.	9	75	10	75
Magy. vörös-kereszt	26	75	28	75
» » o. felülb.	28	—	30	—
Olasz vörös-kereszt	32	50	34	50
» » o. felülb.	35	—	37	—
Osztr. vörös-kereszt.	42	—	44	—
Osztrák hitel	56	—	58	—
Pálffy	178	—	183	—

Világ-Panoráma

Kolozsvárt, Szentegyház-utcza 1/a.
Mindennap nyitva (vasár- és ünnepnapon) is reggel 9-től este 10-ig. 1836 67—*
1903. márc. 8-tól márc. 14-ig

Utazás Olaszországban,
Lago Maggiore, a luganói és a leccoi tó.

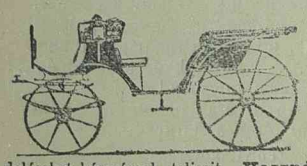

Udvári és Társa
kocsigyártó czég legnagyobb készle tet tart **uj kocsikból,** elvállal e szakmába vágó javitásokat, kocsi lackirozást, bélelést. Megrendeléseket készséggel teljesit. **Használt kocsit becserél.** — **Vidéki irásbeli megkeresésekre azonnal válaszol** 1985 89—144 **Kivánatra árjegyzéket küld.**

UDVARI és TÁRSA Kolozsvárt, Radák-utcza (Zöldfa-vendéglő mellett) saját helyiség
Résztvett kiállitáson kitüntetve szép és jó munkáért

Szőlőlugast ültessünk
minden ház mellé és házi kertjeinkben.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetü) mert nagyobbrésze ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven elnőtt, húzukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb **muskatály** és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fa a mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkivül más épületeknek, kerteknek, keritéseknek stb. a legremekebb disze anélkül, hogy legkevesebb helyet is el oglalna az egyébbre használható részekből. Ez a leghálادatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó szines fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki czimét egy levelezőlapon tudatja.

Érmelléki első szőlőoltványtelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

AZ
ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
VEDNÖKSÉGE ALATT ÁLLÓ

ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG.

Irodája: Kolozsvár, Petőfi-utcza 7. szám, földszint. Telefon: 158. szám. Levélczim: Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvár, Petőfi-u. 7. sz.“ Sürgönyczim: „Erdélyi Gazda, Kolozsvár.“)

Czélja: Az erdélyrészi gazdaközönség támogatása *minden beszerzési és eladási ügylet alkalmával*, evégből:

Elvállal gazdáktól jövő **megbizásokat** *minden mezőgazdasági termény, állat stb. eladására*, valamint *bármely mezőgazdasági gépanyag, vagy szükséglet beszerzésére.*

Nagy sulyt helyez arra, hogy a gazdaközönséget a *legjobb minőségü vetőmagvakkal ellássa.*

Birtokeladás és vétel, jelzálog, biztositás és más, birtokosokat érdeklő ügyletekben tájékozóul, közvetitőül, esetleg megbizottként müködik.

Gazdákkal szemben eljárárásaiért és ténykedéseiért *munkadija fel nem számit.*

A társaság **gazda-feleinek** minden megbizás vagy ügylet alkalmával *a legmagasabb kedvezményeket nyujtja.*

Levélbeli, sürgönyi, telefon vagy személyes tudakozódásra a társaság *azonnal dijmentes kimerito választ és felvilágositást ad.*

Tiszta jövedelméből az Erdélyi Gazdasági Egyletnek és az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesületnek, azok *nyugdijalapjai javára 5—5%-ot ad.*

Ezen intézménynyel kapcsolatban fennáll és **ugyanott mindenkor megtekinthető** az

ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET
ÁLLANDÓ GAZDASÁGI GÉPKIÁLLITÁSA,
(mintaraktár) 2143 33—100

melynek keretében *a legelsőrangu hazai szolid gyárak összes készitményei láthatók.*

MEGNYILT.

Réti Sándor férfi-ruha és szabó üzlete

a Városháza épületében.

Dus raktár honi gyapju szövetekben. Különlegességek gyermekruhákban.

Mérték utáni megrendelések
Kitünő szabással
eszközöltetnek.

Hirdetések

a legolcsóbban felvétetnek e lap kiadóhivatalában, Egyetem-u. 7.

Az első kötet most jelent meg!!!

Egyetemes Irodalomtörténet

Tudományos irodalmunk legjelesebb képviselőinek közreműködésével szerkeszti

Dr. Heinrich Gusztáv, egyet. tanár

5 kötetben, diszkötésben, gazdag és művészi illusztrácziókkal **100 korona.**

Az „Egyetemes Irodalomtörténet“ magyar nyelven az első, az egész világ irodalmát összefoglaló mű lesz.

Az „Egyetemes Irodalomtörténet“ nem csupán becses, hézagpótló lesz irodalmunkban, hanem annak dísze és büszkesége is.

Megrendelhető lapunk olvasói által kiadóhivatalunk utján

3 kor. havi részletfizetésre is.

Tessék az **„Előfizetési iv“**-et kivágni s aláirva czimünkre boritékban beküldeni.

Előfizetési iv.

A **„Korvin Mátyás“** Erdélyi Könyvtársaság Részvénytársaság **Kolozsvárt**, előfizetési felhivást bocsát ki a következő műre:

„Egyetemes Irodalomtörténet“

szerk Dr. Heinrich Gusztáv, megjelenik 5 kötetben. A teljes mű ára diszkötésben **100 korona. Előfizetési föltételek:** A mű **100** koronáért **3** koronás havi részlet mellett szállittatik a megjelenés sorrendjében.

A részletek a szállitástól kezdődőleg minden hó 1-én a **Korvin Mátyás Erdélyi Könyvkereskedő Részvénytársaság pénztáránál Kolozsvárt** fizetendők mindaddig, mig a mű teljes vételára kiegyenlitve nincs. A részletek be nem tartása esetében a folytatólagos kötetek a részletek pótlásáig visszatartatnak; a lejárt s le nem fizetett részleteket a Társaságnak jogában áll a portóköltség hozzászámitása mellett postai megutasással beszedni, melynek be nem váltása esetén a részletfizetési kedvezmény megszünik és az egész mű vételára esedékessé válik. **Az első részlet a szállitáskor utánvétetik.**

A fenti előfizetési feltételeket elfogadom, külön kikötést nem teszek és ezek alapján a teljes mű átvételének kötelezettsége mellett ezennel megrendelem az **»UJSÁG«** kiadóhivatala utján a fentnevezett munkát 5 kötetben 100 korona vételárért, fizetendő a szállitástól kezdődőleg 3 koronás havi részletekben, Kolozsvárt, a Korvin Mátyás Könyvkereskedő Részvénytársaság pénztáránál.

Külön kikötés: .....

Lakhely és kelet: .....

Sajátkezü aláirás: .....

Állás: .....
(Tessék olvashatóan irni!)

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoală – BCU Cluj-Napoca